

Nr 261.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående vissa anslag till socialstyrelsen; given Stockholms slott den 9 maj 1947.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande statsrådet hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Eije Mossberg.

Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 9 maj 1947.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför statsrådet Mossberg följande.

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t på min hemställan under femte huvudtiteln, punkterna 3 och 5, föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1947/48 beräkna

dels till socialstyrelsen: avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet ett förslagsanslag av 1 300 000 kronor,

dels ock till socialstyrelsen: omkostnader ett förslagsanslag av 215 000 kronor.

Jag anhåller nu att till fortsatt behandling få upptaga hithörande spörsmål.

1:o) **Socialstyrelsen: Avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet, förslagsanslag.**

Budgetår	Anslag	Nettoutgifter
1945/46	910 000	902 064
1946/47	955 000	—
1947/48 (förslag)	1 450 000	—

Kungl. Maj:t har den 31 maj 1946 fastställt personalförteckning för socialstyrelsen (statsliggaren s. 202—203).

Vidare har Kungl. Maj:t samma dag fastställt följande avlöningsstat för socialstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1946/47:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	315 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	»	16 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	518 500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	105 500
		<hr/>
Summa förslagsanslag kronor		955 000

Samtidigt har Kungl. Maj:t förklarat, att den å staten upptagna anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar skulle tills vidare disponeras på följande sätt:

Arvode till generaldirektörens ställföreträdare	kronor	1 200
Arvode till en sakkunnig för ärenden rörande alkoholistvård ...	»	4 500
Ersättningar till ledamöter och suppleanter i nämnden för den statsunderstödda arbetslöshetsförsäkringen, <i>förslagsvis</i>	»	100
Ersättningar till ledamöter i indexnämnden, <i>förslagsvis</i>	»	300
Ersättningar till ledamöter i socialstyrelsens rådgivande nämnd för social hemhjälpsverksamhet, <i>förslagsvis</i>	»	700
Ersättningar till sakkunniga personer å barnavårdens specialområden samt till arkitekt	»	8 200
Ersättningar till läkarbiträde vid granskning av anstalter för halvöppen barnavård, <i>förslagsvis</i>	»	1 000
		<hr/>
Summa kronor		16 000

I skrivelse den 19 augusti 1946 har *socialstyrelsen* gjort framställning om anslag för ifrågavarande ändamål för budgetåret 1947/48. Härvid har styrelsen i samband med beräkningen av de särskilda anslagsposterna framlagt ett antal förslag rörande personalen hos styrelsen.

Under anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän föreslår styrelsen till en början, att tjänsten såsom chef för nykterhetsvårdsbyrån, vilken tjänst vid byråns tillkomst den 1 juli 1944 inrättades såsom extra ordinarie, skall ordinariesättas. Som skäl härför anför styrelsen väsentligen, att ärenden rörande nykterhetsvården äro av stadigvarande natur och att deras handläggning även framgent kommer att fordra en särskild byrå.

Vidare föreslår styrelsen uppflyttning av följande ordinarie befattningshavare, nämligen den i biblioteket tjänstgörande kansliskrivaren till biblioteksassistent i lönegrad A 14, den kontorist som är ledare för arbetet på nykterhetsvårdsbyråns kansli till kansliskrivare i lönegrad A 11 samt två kanslibiträden — det ena å lagbyrån och det andra å förlikningsmannarexpeditionen — till kontorister i lönegrad A 9. Styrelsen anför till stöd för dessa förslag i huvudsak följande.

Ledningen av biblioteket åvilar en förste aktuarie. Dennes arbetstid upptages emellertid nästan helt av uppgiften såsom redaktör för styrelsens publikation sociala meddelanden. Följden härav är, att den till biblioteket knutna kansliskrivaren måste vara kompetent att fullgöra samtliga biblioteksgöromål. Kansliskrivaren åligger bland annat att katalogisera inkommande litteratur, att förestå bibliotekets låneexpedition och ombesörja en omfattande utbytesverksamhet med internationella och utländska offentliga institutioner. Den pågående intensiva utvecklingen inom socialpolitiken och närliggande områden har föranlett och kommer att föranleda en såväl kvantitativ som kvalitativ ökning av de med bibliotekets skötsel förknippade göromålen.

Vad angår förslaget om uppflyttning av ledaren för kansliarbetet å nykterhetsvårdsbyrån från kontorist till kansliskrivare framhålles, att arbetsuppgifterna på byrån och därmed också på byråkansliet under senare år ökat väsentligt i omfattning. Av kanslipersonalen, vilken består av fyra personer, har särskilt kontoristen fått vidkännas ökning av kvalificerade arbetsåligganden och ökat ansvar för kansliarbetet i övrigt.

Det till uppflyttning föreslagna kanslibiträdet å lagbyrån är ledare för kansliarbetet på byrån. Med hänsyn till att lagbyråns kansli i viss mån intager en central ställning i förhållande till styrelsens övriga byrå- och avdelningskanslier måste på ledaren för förstnämnda kansli ställas stora krav i fråga om administrativt och arbetstekniskt kunnande.

Förslaget om förbättrad löneställning för det å förlikningsmannarexpeditionen tjänstgörande ordinarie kanslibiträdet innebär ett upprepande av en i styrelsens petita för budgetåret 1946/47 gjord hemställan. Såsom skäl för en sådan uppflyttning angavs då arten av de arbetsuppgifter, som åvila denna tjänsteman, bland annat ansvaret för ordnande och komplettering av expeditionens arkiv m. m., utarbetande av den i Sveriges offentliga statistik ingående årliga kollektivavtalsstatistiken och förande av fortlöpande register över tidnings- och tidskriftsartiklar i avtalsfrågor.

Socialstyrelsen erinrar härefter om att styrelsen i sina petita för budgetåret 1946/47 påvisat den uppenbara disproportionen mellan antalet ordinarie och antalet icke-ordinarie befattningshavare hos styrelsen, särskilt i biträdesgraderna, och i anslutning härtill hemställt, att vissa biträdesbefattningar, varav en i 9:de, åtta i 7:e och åtta i 4:e lönegraden, skulle överföras från extra ordinarie till ordinarie stat samt att tre tjänster i lönegraden Eo 7 skulle uppflyttas till kontoristtjänster i lönegraden A 9. Styrelsen anför vidare, att före-

dragande departementschefen i 1946 års statsverksproposition deklarerat den uppfattningen, att proportionen mellan ordinarie och icke-ordinarie befattningshavare i biträdesgrad hos styrelsen icke vore tillfredsställande, men i avbidan på slutförandet av då pågående utredning om den statliga kontorspersonalens anställningsförhållanden ansett sig böra biträda styrelsens hemställan endast beträffande ordinariesättning av åtta kontorsbiträdestjänster. Enahanda uppfattning hade av statsutskottet uttalats i dess utlåtande över propositionen i denna del. Genom att i personalförteckningen upptagits åtta nya ordinarie kontorsbiträdestjänster hade proportionen mellan den ordinarie och den icke-ordinarie personalen hos styrelsen något förbättrats. Med utgångspunkt från personalbeståndet vid tiden för avgivande av petita för innevarande budgetår hade sålunda respektive procentsatser ändrats från 28 för ordinarie och 72 för icke-ordinarie till 32 och 68 beträffande hela personalen samt från 23 för ordinarie och 77 för icke-ordinarie till 29 och 71 för biträdesgrupperna. Alltjämt föreläge emellertid stort behov av nya ordinarie tjänster hos styrelsen. Då man torde kunna räkna med att berörda utredning skulle vara slutförd vid tiden för granskningen av förevarande petita, hemställer styrelsen, att återstoden av den tidigare föreslagna ordinariesättningsplanen nu skulle genomföras. Förslaget i denna del avser dels ordinariesättning av en tjänst som kontorist i lönegrad Eo 9, vilken innehaves av den ena arbetsledaren för utredningsbyråns specialundersökningar, dels uppflyttning till kontoristtjänster i lönegrad A 9 av tre befattningar som kanslibiträden i lönegrad Eo 7, vilka befattningar innehavas av ledaren för arbetsmarknadsbyråns kansli samt av arbetsledarna för statistiska byråns pris- och levnads-kostnadsstatistik och utredningsbyråns sysselsättningsstatistik, dels ock ordinariesättning av åtta tjänster som kanslibitråde i lönegrad Eo 7, nämligen en å socialvårdsbyråns fattigvårdsavdelning, en å samma byrås mödrahjälpsavdelning, en å lagbyråns kassakontor, en å utredningsbyråns byggnadsstatistik, en å samma byrås lantarbetarstatistik, en å statistiska byråns och utredningsbyråns gemensamma maskinavdelning, en å sistnämnda båda byråers gemensamma stansningsavdelning samt en å skolbyråns kansli.

Socialstyrelsen beräknar anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän för budgetåret 1947/48 till 366 000 kronor. Härav avser ett belopp av 319 300 kronor dels de i personalförteckningen för innevarande budgetår upptagna tjänster, vilka beräknas bli uppehållna av sina innehavare under budgetåret 1947/48, dels en byråchefstjänst, dels ock uppflyttningen i lönegrad av vissa i det föregående berörda ordinarie tjänster. Återstoden — 46 700 kronor — hänför sig till de föreslagna ordinariesättningarna av extra ordinarie tjänster.

Vad angår anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, föreslår styrelsen, att delposten till ersättningar till sakkunniga personer å barnvårdens specialområden samt till arkitekt, som för innevarande budgetår är upptagen med ett högstberäknat belopp av 8 200 kronor, skall höjas med 800 kronor och anvisas förslagsvis. Härom anför styrelsen huvudsakligen följande.

Styrelsen beräknar att för innevarande budgetår kunna disponera för arkitektkostnader 7 200 kronor och för barnläkarexpertis m. m. 1 000 kronor.

Med anledning av styrelsens förslag i petita för innevarande budgetår om höjning av utgående arkitektarvoden — beträffande granskningsärende från 25 till 30 kronor och beträffande konsultation från 5 till 10 kronor — uttalade departementschefen i 1946 års statsverksproposition, att det borde överlämnas åt styrelsen att inom ramen för tillgängliga medel bestämma arvoden till de belopp styrelsen i de särskilda fallen funne skäligen. Härav framgår, att höjningen kan genomföras endast under förutsättning att styrelsens behov av arkitektexpertis icke kommer att öka utöver vad som angavs i styrelsens petita för innevarande budgetår, vilka i denna del lagts till grund för beräkningen av medelsbehovet. Innan behovet under innevarande budgetår av att anlita arkitekt kan överblickas är det icke möjligt att höja arkitektarvodena. Skulle medel finnas tillgängliga mot budgetårets slut, ämnar styrelsen emellertid företaga en omräkning av arvoden, som utgått under året, och utanordna skillnadsbeloppet — 5 kronor per konsultation och 5 kronor per granskningsärende. Sannolikt kommer behovet av att anlita arkitektexpertis att öka i sådan omfattning, att en dylik höjning icke blir möjlig inom ramen för det för arkitektkostnader beräknade beloppet av delposten. Det må framhållas, att styrelsens behov av att bland annat vid granskning av barnhemmens och sommarkoloniernas byggnadsprojekt anlita barnläkarexpertis är så stort, att det ej kan ifrågasättas, att för detta ändamål beräknade medel tagas i anspråk för täckande av under budgetåret uppkommande kostnader för anlåtande av arkitektbiträde.

Styrelsen kan icke inverka på frekvensen av de ärenden i vilka biträde av arkitekt och barnläkare är påkallat. Vid sådant förhållande synes det vara lämpligt, att förevarande delpost upptages till ett förslagsvis angivet belopp. Styrelsen skulle då utan hänsyn till ärendenas antal kunna företaga den angivna i hög grad befogade höjningen av arkitektarvodena. Styrelsen skulle vidare beredas ökad möjlighet att i sammanhanget anlita sakkunniga å barnavårdens specialområden, främst barnläkarexpertis. I sistnämnda avseende må framhållas, att socialvårdskommittén i sitt betänkande IX angående revision av lagstiftningen om barnavårdsanstalter och fosterbarnsvård (SOU 1944: 34, s. 195) förordade, att med hänsyn till arten av de nya uppgifter, som skulle tillkomma styrelsen efter genomförande av förslaget, en rådgivande läkare skulle knytas till socialvårdsbyrån. Styrelsen vill här framhålla, att det skulle vara av mycket stort värde för styrelsen att äga tillgång till en på barnavårdens område sakkunnig läkare. Ärendenas handläggning skulle därigenom kunna ske i en önskvärd raskare takt och en viss enhetlighet skulle kunna ernås vid handläggning av dessa ärenden. Vid bifall till styrelsens hemställan, att ifrågavarande delpost skall anvisas förslagsvis, avser styrelsen att träffa överenskommelse med lämplig läkare om avgivande av yttranden i sådana fall, där medicinsk sakkunskap erfordras för frågans bedömning.

Under delposten bör för arkitektarvoden avses ett belopp av 7 500 kronor och för läkarexpertis för barnavård i allmänhet ett belopp av 1 500 kronor.

Styrelsen föreslår, att övriga delposter under anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar skola upptagas med oförändrade belopp, och beräknar sålunda anslagsposten till (16 000 + 800) 16 800 kronor.

Styrelsen, som härefter övergår till en beräkning av anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, framlägger vissa förslag till ändringar även beträffande denna personal.

Vad angår personalbehovet å *arbetsmarknadsbyrån* anför styrelsen i huvudsak följande.

Sedan maj månad 1940 tjänstgör den personal å arbetsmarknadsbyrån, som har till huvudsaklig uppgift att handlägga ärenden rörande den offentliga arbetsförmedlingen, hos statens arbetsmarknadskommision. Den hos styrelsen kvarvarande delen av arbetsmarknadsbyrån handlägger allmänna ärenden rörande arbetsmarknaden och alla på ämbetsverket ankommande ärenden angående den privata platsförmedlingen samt utövar tillsyn över den statsunderstödda arbetslöshetsförsäkringen. Befattningen med sistnämnda slag av ärenden är den centrala arbetsuppgiften. För handhavandet av nämnda arbetsuppgifter disponeras — förutom byråchefsbefattningen och en ordinarie förste byråsekreterarbefattning — en byrådirektör (Eo 28), en byråinspektör (Eo 24), en aktuarie (Eo 21), en revisor (Eo 21), en biträdande revisor med tjänsteställning såsom förste amanuens (Eo 18), en amanuens (Eo 15), två kanslibiträden (Eo 7), två kontorsbiträden (Eo 4) samt ett skrivbiträde (Ex 2).

Arbetet på byrån är uppdelat på tre avdelningar — en sekreteraravdelning, en inspektions- och revisionsavdelning samt en försäkringsteknisk-statistisk avdelning. Härjämte finnes ett gemensamt kansli. Sekreteraravdelningen, som består av byrådirektören, förste byråsekreteraren och amanuensen, har i huvudsak följande arbetsuppgifter, nämligen upprättande av förslag till yttranden i arbetsmarknadsfrågor, den omfattande korrespondensen med arbetslöshetskassorna, handläggning av de s. k. arbetsvägransfallen, registrering av arbetslöshetskassorna såsom understödsföreningar och av stadgar och stadgeändringar samt tillsyn över den privata arbetsförmedlingen. Inspektions- och revisionsavdelningen, till vilken byråinspektören, revisorn och biträdande revisorn hänföres, ombesörjer främst den på tillsynsmyndigheten ankommande revisionen av arbetslöshetskassorna. På försäkringsteknisk-statistiska avdelningen slutligen, vilken består av aktuarien och det ena kanslibiträdet, verkställas de försäkringstekniska utredningar, som sammanhånga med tillkomsten av en arbetslöshetskassa och medföra ändring beträffande sådan kassas verksamhet, ävensom beräkningen av statsbidrag till arbetslöshetskassorna.

I sina petita för innevarande budgetår angav styrelsen det ytterligare personalbehovet å arbetsmarknadsbyrån till en amanuens i lönegrad Ex 15 å sekreteraravdelningen, en biträdande revisor i lönegrad Eo 18 å inspektions- och revisionsavdelningen och en amanuens i lönegrad Ex 15 å försäkringsteknisk-statistiska avdelningen. Medelsanvisningen under icke-ordinarieposten för budgetåret har emellertid endast medgivit anställande av den biträdande revisorn.

De av styrelsen till stöd för personalförstärkningen i övrigt tidigare åberopade skälen kvarstå alltjämt och ha i viss mån även förstärkts. Antalet registrerade arbetslöshetskassor utgör för närvarande 35 med inemot 850 000 medlemmar. Beslut om anslutning till arbetslöshetsförsäkringen har nyligen fattats av byggnadsträarbetareförbundet med över 40 000 medlemmar. Härjämte överväges bildande av erkända arbetslöshetskassor för murare samt skogs- och flottningsarbetare. Om hänsyn toges till den fortgående tillväxten inom de redan bestående kassorna finns anledning räkna med att arbetslöshetsförsäkringens samlade medlemsstock inom något år kan komma att stiga till 950 000 eller mera. Med en fortsatt utbyggnad av denna storleksordning måste en ytterligare ökning av tillsynsmyndighetens redan förut mycket betydande arbetsbörda bli oundviklig. Än större kan denna merbelastning väntas bli i samband med de ökade arbetsuppgifter som komma att tillföras byrån vid ett genomförande av de förslag till vissa nya försäkringsförmåner m. m. vilka äro föremål för Kungl. Maj:ts prövning.

Såsom motivering till det i petita för innevarande budgetår framförda förslaget om förstärkning av sekreteraravdelningen med en amanuens åberopades

i första hand det starkt stegrade antalet arbetsvägransfall och den utvidgade kontakt med arbetsförmedlingen, som beträffande dessa ärenden numera anses erforderlig. Styrelsen vidhåller sitt yrkande om att sekreteraravdelningens personal utökas med en befattningshavare samt hemställer, att denne med hänsyn till vissa på senare tid tillkomna omständigheter placeras såsom byråsekreterare i lönegrad Eo 21. Det har nämligen visat sig, att nya problem oavslutligt inställa sig vid handläggningen av arbetsvägransfallen. En prejudikatssamling avseende dylika ärenden av mera allmänt intresse har därför befunnits önskvärd. Vidare har efter krigsslutet även på arbetslöshetsförsäkringens område det internationella samarbetet, i första hand mellan de nordiska länderna, kraftigt utvecklats. Slutligen har arbetet med tillsynen över den privata arbetsförmedlingen på sistone visat tendens att utvidgas och kompliceras.

Det i styrelsens petita för innevarande budgetår framförda förslaget om utökning av personalen å försäkringsteknisk-statistiska avdelningen med en amanuens i lönegrad Ex 15 motiverades med att avdelningens arbetsuppgifter väsentligt ökat i omfattning. Då detta motiv under ytterligare ett års erfarenhet vunnit i styrka, upprepar styrelsen nu förslaget.

Beträffande byråns kansli föreslås ingen personalökning.

Styrelsen hemställer således, att personalen på arbetsmarknadsbyrån utökas med en byråsekreterare i lönegrad Eo 21 och en amanuens i lönegrad Ex 15.

Vad härefter angår *socialvårdsbyrån* — vilken för närvarande är organiserad på fem avdelningar, nämligen fattigvårdsavdelningen, mödrahjälpsavdelningen, avdelningen för social hemhjälp, barnvårdsavdelningen och avdelningen för daghem och lekskolor — föreslår styrelsen beträffande förstnämnda tre avdelningar ingen personalökning. I fråga om personalbehovet å barnvårdsavdelningen anför styrelsen följande.

På avdelningen tjänstgöra en byrådirektör (Eo 28), två byråinspektörer (Eo 21), varav den ena är nytillkommen från och med innevarande budgetår, en förste amanuens (Eo 18), två amanuenser (Eo 16, Ex 15), en kontorist (Ex 9), ett kontorsbiträde (Eo 4) och två skrivbiträden (Eo 2, Ex 2). Med anledning av den utökning av avdelningens arbetsuppgifter, som sammanhänger med utbyggnaden av de fria barnresorna och verksamheten för beredande av husmoderssemester, har sedan Kungl. Maj:t den 5 juli 1946 lämnat medgivande därtill, vid avdelningen ytterligare en byråsekreterare anställts med arvode motsvarande nettolön i lönegrad Eo 21, löneklass 20. Vidare har avdelningens amanuenspersonal våren 1946 utökats med en halvtidsanställd tillfällig befattningshavare, varjämte under en del av sommaren 1946 ännu en arbetskraft varit tillfälligt knuten till avdelningen. Anledningen till dessa båda förstärkningar har varit, att styrelsen genom den nya barnvårdslagstiftningens ikraftträdande den 1 januari 1946 tillförts helt nya arbetsuppgifter. Då det för fullgörande av dessa uppgifter varit nödvändigt att under senare delen av budgetåret 1945/46 disponera den ena av de båda för reseverksamheten avsedda amanuenserna, ha såsom ersättare för denne berörda tillfälliga arbetskrafter måst anställas.

Vid bedömande av avdelningens behov av personal i amanuensgrad och högre under budgetåret 1947/48 har styrelsen att räkna med en ännu obekant faktor, nämligen utvecklingen av de fria resorna och husmoderssemestern. För närvarande synes det erforderligt, att arvodestjänsten såsom byråsekreterare samt ytterligare en amanuens (Ex 15) få disponeras. Härigenom skulle

för var och en av de båda ärendegrupperna barnavård och barnhem samt resor och husmoderssemester två amanuenser stå till förfogande.

Av biträdespersonalen utför kontoristen det med reseverksamheten förknippade granskningsarbetet. Den omständigheten, att verksamheten med de fria barnresorna vid socialstyrelsens övertagande år 1944 av det därmed förenade kontorsmässiga arbetet ännu befann sig på försöksstadiet, torde ha varit anledningen till att denna kontoristtjänst placerats i lönegrad Ex 9. Då verksamheten numera erhållit fastare former och utvidgats högst avsevärt, synes det berättigat, att tjänsten inrättas såsom extra ordinarie.

Biträdespersonalen i övrigt bildar avdelningens kansli, vilket tills vidare står under ledning av kontorsbiträdet. Omfattningen och arten av de arbetsuppgifter, som åvila denna befattningshavare, motivera i och för sig placering såsom kontorist i lönegrad Eo 9. Härtill kommer nödvändigheten av att för tjänstgöring hos generaldirektören förvärva en rutinerad stenograf. Det synes vara möjligt att kontoristen med arbetet såsom ledare för avdelningens kansli förenar angivna stenografsyssla.

Slutligen finner styrelsen erforderligt, att ytterligare två extra skrivbiträden anställas vid avdelningen, det ena såsom biträde till den kontorist som granskar reseverksamheten och det andra såsom förstärkning av kanslipersonalen.

Enligt styrelsens förslag skulle alltså under nästa budgetår i barnavårdsavdelningen ingå — utöver den personal för vilken medel beräknats för innevarande budgetår — en byråsekreterare med arvode motsvarande nettolön i lönegrad Eo 21, löneklass 20, en amanuens i lönegrad Ex 15, en kontorist i lönegrad Eo 9 och två skrivbiträden i lönegrad Ex 2, varjämte en tjänst som kontorist i lönegrad Ex 9 skulle extraordinariesättas.

Beträffande avdelningen för daghem och lekskolor, vars personal består av en föredragande med årsarvode av 3 000 kronor, en konsulent med arvode motsvarande nettolön i lönegrad Eo 18, löneklass 17, och en amanuens i lönegrad Eo 15, upprepar styrelsen sitt i petita för innevarande budgetår framförda förslag, att den med arvode förenade konsulenttjänsten förändras till en befattning i lönegrad Eo 21, samt föreslår ytterligare, att personalen utökas med en amanuens i lönegraden Ex 15. Till stöd för förslaget om förändring av konsulenttjänsten anför styrelsen, att nyplaneringen av småbarnsinstitutioner ökar över hela landet, främst beroende på arbetsmarknadens behov av kvinnlig arbetskraft och det härav föranledda kravet på nya daghem. Som regel saknades lokal sakkunskap vid planeringen och till följd härav måste konsulenten åtaga sig ett drygt och ansvarsfullt arbete vid institutionsväsendets utformning, vartill komme överläggningar med styrelser och kommunala myndigheter samt upplysningsföredrag beträffande den halvöppna barnavården. Det skulle vidare erinras om att styrelsen efter de av 1945 års riksdag vidtagna ändringarna av barnavårdslagen från och med den 1 januari 1946 vore tillsynsmyndighet över bland annat samtliga anstalter inom den halvöppna barnavården. — Vad angår förslaget om utökning av personalen med ytterligare en amanuens anför styrelsen, att den hittills till avdelningen knutna amanuensen under halva året är sysselsatt med handläggning av ärenden rörande jordbruksdaghemmen och inspektion av dessa och härutöver måste i stor omfattning biträda konsulenten vid den omfattande

inspektionen av andra institutioner för halvöppen barnavård. Det hade därför blivit nödvändigt att med anlåtande av medel, som avsetts för annat ändamål men tillfälligt icke erfordrats härför, från den 1 januari 1946 anställa en befattningshavare i amanuensställning, vilken tidigare tjänstgjort på avdelningen för befolkningsutredningens räkning och avlönats av denna. Styrelsen räknar med att behov av en andra amanuens kommer att föreligga även under nästa budgetår.

Styrelsen upplyser härefter, att styrelsen efter därom till chefen för socialdepartementet gjord anmälan från och med den 1 juli 1946 å *lagbyrån* inrättat en befattning som kamrerare med arvode enligt löneklass 20 och en befattning som kansliskrivare (registrator) med arvode enligt löneklass 11. Till kamrerare hade förordnats innehavaren av den i lönegrad A 14 placerade tjänsten som registrator och kassör hos styrelsen och på sistnämnda tjänst hade vikarie icke förordnats. Behovet av en kvalitativ förstärkning av kassakontorets personal hade på senare år blivit alltmer markerad, då kassarörelsens omfattning befunnit sig i en fortgående kraftig ökning. Den från och med den 1 juli 1946 vidtagna anordningen hade framtingats av de kamerala göromål, som sammanhänge med den väsentligt utökade verksamheten för fria barnresor och husmoderssemester. Styrelsen föreslår, att ifrågavarande anordning bibehålles under nästa budgetår.

Varken för *statistiska byrån* eller för *utredningsbyrån* föreslår styrelsen någon utökning av personalen.

I fråga om *nykterhetsvårdsbyrån* meddelar styrelsen, att denna byrå för närvarande har följande befattningshavare, nämligen byråchefen (Eo 30), en byråinspektör (A 24), en byråinspektör (Eo 22), en första amanuens (Eo 18), en amanuens (Eo 16), en kontorist (A 9), två kontorsbiträden (Eo 4) och ett skrivbiträde (Ex 2). Vid behandlingen av anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän har redogörelse lämnats för styrelsens förslag om ordinariesättning av byråchefstjänsten och förändring av kontoristtjänsten till en befattning som kansliskrivare i lönegrad A 11. I förevarande sammanhang påvisar styrelsen, att antalet ärenden, som ankomma på byråns handläggning, kraftigt ökat under de senaste åren. Styrelsen framhåller, att på grund härav inspektionsverksamheten beträffande alkoholistanstalter, länsnykterhetsnämnder och kommunala nykterhetsnämnder måst begränsas. Under slutet av budgetåret 1945/46 hade en tillfällig arbetskraft i amanuensställning måst anställas på byrån för undvikande av försening vid handläggningen av vissa ärenden. För budgetåret 1947/48 syntes det erforderligt att definitivt utöka personalen med en amanuens i lönegrad Ex 15.

Beträffande personalbehovet å *skolbyrån*, vilken tillkommit den 1 juli 1946 genom utbrytning av den tidigare till socialvårdsbyrån knutna skyddshemsavdelningen, anför styrelsen följande.

Byrån disponerar, förutom byråchefen (Eo 30), följande befattningshavare, nämligen en byråinspektör med arvode motsvarande nettolön i lönegrad Eo 21, löneklass 22 eller 20, och tre amanuenser (Eo 16, Eo 15, Ex 15) samt — såsom biträdespersonal — två kanslibiträden (A 7, Eo 7), ett kontorsbiträde (Eo 4) och ett skrivbiträde (Eo 2).

I petita för innevarande budgetår biträdde socialstyrelsen ett av 1942 års skyddshemsutredning väckt förslag, att skolbyrån skulle tillföras en framstående pedagog med abnormpedagogisk skolning, placerad såsom byrådirektör i lönegrad Eo 28. I 1946 års statsverksproposition uttalade föredragande departementschefen, att den föreslagna anordningen kunde bli till stort gagn för skyddshemsvården men att förslagets praktiska detaljer icke syntes tillräckligt utredda. Med hänsyn härtill och då det kunde vara värdefullt att inhämta vissa erfarenheter, innan man band sig för en mera definitiv anordning, förklarade departementschefen, att han övervägde att föreslå medelsanvisning i annan ordning för försöksverksamhet på området.

Tanken att till skolbyrån knyta en högre tjänsteman med angivna kvalifikationer är enligt styrelsens mening av ett betydande värde. Den ifrågasatta försöksverksamheten synes böra upptagas snarast möjligt under innevarande budgetår. Styrelsen ämnar sedermera lämna en redogörelse för denna försöksverksamhet samt i samband därmed skissera de arbetsuppgifter, som böra åläggas innehavaren av angivna byrådirektörstjänst. Försöksverksamheten torde vara avslutad och resultat föreligga i god tid före ingången av budgetåret 1947/48. Med hänsyn därtill hemställer styrelsen, att byrådirektörstjänsten inrättas från och med sistnämnda budgetår.

Arbetet fördelas mellan byråinspektören och byråns två extra ordinarie amanuenser på i huvudsak följande sätt. Byråinspektören handlägger ärenden angående anställning och utbildning av personal, behörighetsförklaringar, praktikhänvisningar, elevernas utbildning och vård samt frågor angående nybyggnad och byggnadsunderhåll. Den ena amanuensen sysselsättes företrädesvis med elevärenden, såsom ansökningar om intagning och förflyttning av elever, frågor rörande enskilda elevers utbildning, undervisning och eftervård, stipendier, hemresebidrag samt besvär och klagomål rörande elever. Den andra amanuensens arbetsområde, slutligen, omfattar juridiska ärenden, såsom avtalsfrågor, statsbidragsärenden samt avlönings- och pensionsfrågor.

Den byråchefen författningsenligt åliggande skyldigheten att »meddela föreskrifter angående upphandling och försäljning av produkter samt den ekonomiska förvaltningen i övrigt» har hittills på grund av brist på kvalificerad personal kunnat fullgöras endast i mindre utsträckning. Snarast möjligt böra emellertid ansträngningar göras för att utöka centralupphandlingen och genom andra ändamålsenliga åtgärder nedbringa kostnaderna för verksamheten. Byråinspektören, som är erfaren i praktiskt skyddshemsarbete och förtrogen med förhållandena på linjen, skulle med fördel kunna tagas i anspråk vid handläggningen av dessa arbetsuppgifter. Detta har emellertid icke varit möjligt med hänsyn till denna tjänsteman nu åvilande arbetsbörda. Denna arbetsbörda skulle lättas, om de tidskrävande personalärendena överflyttades till annan tjänsteman på byrån. Ur arbetsteknisk synpunkt skulle dessa ärenden lämpligen kunna överflyttas till den tjänsteman, som handlägger och föredrar elevärenden. En förutsättning härför är emellertid att tjänsten i fråga kan besättas med en tillräckligt kvalificerad och i administrativt byråarbete väl förfaren kraft. Av denna anledning synes en placering såsom byråsekreterare i lönegrad Eo 21 böra ifrågakomma.

Byråns kansli står under ledning av en befattningshavare med vikariatslön å tjänst som kanslibiträde i lönegrad A 7. På senare år har kansliarbetet kraftigt ökat både kvalitativt och kvantitativt. För ledaren av byråkansliet bör därför inrättas en kontoristtjänst i lönegrad Eo 9 utan att kanslipersonalens storlek därigenom undergår någon förändring.

Styrelsen föreslår alltså, att skolbyråns personal utökas med en byrådirektör i lönegrad Eo 28, att en amanuensbefattning utbytes mot en tjänst

som byråsekreterare i lönegrad Eo 21 samt att en kontoristtjänst i lönegrad Eo 9 inrättas å byrån mot att en tjänst som kanslibitråde i lönegrad A 7 vakanssättes.

Någon utökning av personalen å *förläkningsmannarexpeditionen* eller av *styrelsens gemensamma personal* ifrågasättes icke.

Styrelsen beräknar lönekostnaderna för den erforderliga icke-ordinarie personal, som är avsedd att avlönas från anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, eller — efter ordinariesättning av viss biträdespersonal i enlighet med styrelsens förslag — 121 heltidsanställda och 3 halvtidsanställda befattningshavare, till omkring 527 500 kronor. Härutöver räknar styrelsen med 6 000 kronor till vikariatsersättningar och ersättningar för övertidsarbete samt likaledes 6 000 kronor till utgifter för täckande av vissa speciella och oförutsedda behov (tillsyn över ämbetsverkets lokaler, maskinbearbetning av statistiskt material utanför styrelsen m. m.).

De sammanlagda utgifterna för avlöningar till övrig icke-ordinarie personal för nästa budgetår beräknas alltså av styrelsen till (527 500 + 6 000 + 6 000) 539 500 kronor.

Kostnaderna för rörligt tillägg beräknas till 105 700 kronor.

Styrelsen uppskattar sålunda det sammanlagda medelsbehovet för avlöningar till personal för socialstyrelsens verksamhet i allmänhet till (366 000 + 16 800 + 539 500 + 105 700) 1 028 000 kronor.

Över socialstyrelsens framställning ha statskontoret och allmänna lönenämnden utlätit sig.

Statskontoret anför härvid följande.

Som socialstyrelsen erinrar, ansågo sig statsmakterna vid behandlingen av styrelsens petita för budgetåret 1946/47 icke böra medgiva en ordinariesättning av vissa tjänster som kontorist och kanslibitråde i avbidan å resultatet av 1944 års personalutredning. Sedan nämnda framställning behandlades, har 1945 års lönekommitté förklarat, att enligt dess uppfattning frågan om relationen mellan antalet ordinarie och antalet extra ordinarie tjänstemän borde upptagas till prövning först i samband med frågan om ändring av de nuvarande anställningsformerna för ordinarie tjänstemän. Rörande sistnämnda spörsmål har riksdagen begärt utredning.

Med hänsyn till vad socialstyrelsen anført rörande behovet av sakkunniga personer å barnavårdens specialområden och av arkitekt vill statskontoret icke framställa någon erinran mot att delposten för detta ändamål upptages förslagsvis. Däremot förefaller det enligt ämbetsverkets mening knappast motiverat att för närvarande höja postens belopp.

En omändring av tjänsten som kansliskrivare å biblioteket till biblioteksassistent kan statskontoret på grundval av föreliggande utredning icke förorda. Arbetsuppgifterna för de ordinarie kanslibiträden å lagbyråns kansli och förläkningsmannarexpeditionen synas icke heller så kvalificerade, att de motivera ett utbyte av tjänsterna mot kontoristbefattningar. Det förefaller statskontoret av framställningen att döma, som om socialstyrelsen utginge från att de biträden, som förestode byråkanslierna, normalt borde placeras lägst som kontorister i 9:e lönegraden. Sålunda begäres uppflyttning av — förutom nu nämnda kanslibitråde å lagbyråns kansli — en sådan befattningshavare å arbetsmarknadsbyråns kansli och en å skolbyråns kansli till kon-

torister samt därutöver utbyte av en kontoristbefattning å nykterhetsvårdsbyråns kansli mot en kansliskrivartjänst. Statskontoret delar icke nämnda uppfattning. Enligt de uppgifter, som socialstyrelsen lämnat rörande vederbörandes arbetsuppgifter, synes den nuvarande löneställningen väl avvägd för befattningshavarna i fråga. Ämbetsverket avstyrker därför förslaget om uppflyttning av dessa tjänster. I anslutning till vad statskontoret nu anfört, synes en högre ställning än som kanslibiträde icke böra ifrågakomma för den befattningshavare, som skall leda kansliarbetet å socialvårdsbyråns barnavårdsavdelning. Som statskontoret i utlåtande över socialstyrelsens petita för innevarande budgetår framhållit, har ämbetsverket däremot icke något att erinra mot att de två kanslibiträden, vilka tjänstgöra som s. k. arbetsbasar för statistiska byråns pris- och levnadskostnadsstatistik respektive utredningsbyråns sysselsättningsstatistik, erhålla en förbättrad löneställning genom befattningarnas uppflyttning till kontoristtjänster.

Det i sistnämnda anslagsäskanden framlagda förslaget om inrättande av en byrådirektörstjänst å skolbyrån för att tillgodose ett enligt styrelsens mening föreliggande behov av pedagog med abnormpedagogisk skolning fann sig vederbörande departementschef icke kunna biträda bland annat i avvaktan å erfarenhet rörande behovet. Han förordade, att viss försöksverksamhet på området först skulle anordnas. Då någon sådan, enligt vad föreliggande framställning utvisar, ännu icke igångsatts, och förty några som helst erfarenheter icke kunnat vinnas rörande verksamheten, läser icke böra ifrågakomma att inrätta en sådan tjänst redan budgetåret 1947/48. Statskontoret får därför avstyrka förslaget härom.

I vad mån en förstärkning av amanuens- och biträdespersonalen i av styrelsen angiven omfattning är oundgängligen erforderlig, är statskontoret icke i tillfälle att närmare bedöma.

Allmänna lönenämnden anför i huvudsak följande.

Vad till en början angår styrelsens hemställan, att den å styrelsens bibliotek tjänstgörande kansliskrivaren i A 11 måtte placeras i A 14 med tjänstebefattningen biblioteksassistent finner nämnden med hänsyn till lämnade uppgifter rörande arten och omfattningen av de på denna befattningshavare ankommande göromålen skäl tala för att kansliskrivaren erhåller höjd lönegradsplacering. Härvid har lönenämnden beaktat, att särskild bibliotekariebefattning icke finnes inrättad vid styrelsen. Lönenämnden vill emellertid framhålla, att befattningshavare med likartade arbetsuppgifter finnas anställda hos andra statliga myndigheter. Enligt nämndens mening vore det önskvärt, att en översyn komme till stånd beträffande åliggandena för de å verksbiblioteken tjänstgörande befattningshavarna i syfte att ernå enhetliga bedömningsgrunder för tjänstemännens placering i lönegrad. Innan en dylik utredning verkställts, finner lönenämnden det tveksamt, om ändrad tjänstställning för nu ifrågavarande befattningshavare bör medgivas.

Socialstyrelsens förslag om inrättande av ytterligare sex kontoristtjänster i A 9 tillstyrkes.

Lönenämnden vill icke framställa erinran mot förslaget, att en kontorist i Ex 9 å socialvårdsbyrån placeras på extra ordinarie stat. Däremot kan nämnden icke finna, att de arbetsuppgifter, som avsetts skola åvila ledaren för barnavårdsavdelningens kansli, kunna motivera, att den tilltänkta befattningen uppföres som kontoristtjänst i Eo 9. Enligt nämndens mening bör det vara till fyllest att för ifrågavarande ändamål inrätta en kanslibiträdes-tjänst i Eo 7. Icke heller beträffande tjänsten som ledare för skolbyråns kansli synas göromålen vara av den art, att befattningshavaren bör placeras som kontorist. Å nämnda befattning tjänstgör ett extra ordinarie kontors-

biträde, som uppbär vikariatslön i A 7. Lönenämnden vill för sin del föreslå, att för befattningshavaren i fråga inrättas en ordinarie kanslibiträdes-tjänst.

Beträffande förslaget, att en kontoristbefattning i A 9 å nykterhetsvårdsbyrån skulle ombildas till kansliskrivartjänst i A 11, kan lönenämnden icke finna tillräckliga skäl föreligga för en dylik tjänsteförändring, varför nämnden avstyrker bifall till styrelsens hemställan i denna del.

Styrelsen har vidare hemställt om inrättande av två byråsekreterarbefattningar och en konsulenttjänst i Eo 21. Lönenämnden vill med anledning härav allenast framhålla, att — därest behov kan anses föreligga av dylika tjänster — nämnden icke funnit anledning till erinran mot att de uppföras i angiven lönegrad.

I övrigt har framställningen icke givit lönenämnden anledning till särskilt uttalande.

Socialstyrelsen har vidare i yttrande den 19 februari 1947 över en av sakkunniga inom socialdepartementet verkställd utredning om utbetalningen av de allmänna barnbidragen (SOU 1946: 89) anfört bland annat, att styrelsen icke hade anledning till erinran mot att styrelsen gjordes till tillsynsmyndighet för barnbidragsverksamheten och att avsevärda fördelar skulle vara att vinna, om styrelsen och icke, såsom av befolkningsutredningen i annat sammanhang föreslagits, kammarrätten bleve central besvärinstans i barnbidragsärendena. I samband härmed har styrelsen förklarat sig icke kunna underlåta att upprepa tidigare av styrelsen väckt förslag om inrättandet av en särskild byrå för ärenden rörande barnavården och den övriga familjevården, benämnd barnavårdsbyrån. Som skäl härför anför styrelsen bland annat följande.

Genom de senaste årens reformer till förmån för barn och familj ha styrelsens arbetsuppgifter högst väsentligt ökat. Den ökade arbetsbördan har företrädesvis kommit att falla på socialvårdsbyrån. Arbetet inom denna byrå har med hänsyn till ärendenas antal och omfattning måst organiseras på avdelningar med särskild föredragande för varje avdelning. De olika avdelningarna äro fattigvårdsavdelningen, barnavårdsavdelningen, hemhjälpavdelningen, mödranhjälpavdelningen och avdelningen för den halvöppna barnavården. I synnerhet barnavårdsavdelningen och avdelningen för den halvöppna barnavården ha kommit att bli hårt arbetstyngda. Med den tillväxt av arbetet på byrån som skett har det blivit alltmer omöjligt för byråchefen att i erforderlig omfattning taga del av ärendenas handläggning. Anledningen härtill är, fränsett arbetsuppgifternas tillväxt, att byråchefen, vilken tillika är statens inspektör för fattigvård och barnavård, i denna egenskap ofta befinner sig på resor. Dessa ha ständigt varit mycket tids- och arbetskrävande och torde under den närmaste framtiden komma att öka på grund av inträdd stegring av antalet ärenden beträffande åldringsvården. En förbättring av denna i stora delar eftersatta vårdgren framstår som synnerligen önskvärd. Dess bättre är intresset härför i växande ute i kommunerna, men vederbörande kommunala myndigheter stå ofta rådvilla, då det gäller att vidtaga för kommunen särskilt erforderliga och lämpliga åtgärder, och påkalla därför bistånd från socialstyrelsen. Sedan riksdagen fattat principbeslut om åldringsvårdens ordnande och om statsbidrag till anordnande av ålderdomshem, kan det förväntas, att arbetet härmed kommer att växa högst betydligt. Styrelsen räknar därför med att arbetet å fattigvårdsavdelningen kommer att ytterligare öka i hög grad. Allt

detta gör, att styrelsen nu anser, att den sedan länge aktuella frågan om skapandet av en särskild byrå för de utomordentligt viktiga ärenden som beröra barn och familj icke längre kan uppskjutas. I och med att styrelsen blir tillsynsmyndighet över de allmänna barnbidragen torde situationen bli nästan ohållbar, och arbetet kan icke bedrivas med önskvärd effektivitet, om icke den nuvarande socialvårdsbyråns arbetsuppgifter kunna uppdelas på två byråer, så att vederbörande byråchefer få möjlighet att i större utsträckning följa de olika ärendena än vad socialvårdsbyråns chef med nuvarande arbetsbörda kan medhinna.

Till den föreslagna barnavårdsbyrån böra, fortsätter socialstyrelsen, hänföras — förutom den nuvarande barnavårdsavdelningen — mödrahjälpavdelningen och avdelningen för den halvöppna barnavården, medan den begränsade socialvårdsbyrån bör bestå av den nuvarande fattigvårdsavdelningen och hemhjälpavdelningen. Av den ändrade byråindelningen komme att följa, att de uppgifter som nu åvila statens inspektör för fattigvård och barnavård så uppdelades, att chefen för barnavårdsbyrån tillika bleve statens inspektör för barnavård och chefen för den begränsade socialvårdsbyrån bleve statens inspektör för fattigvård. Vidare torde i samband med ändringen av byråindelningen den nuvarande byrådirektörstjänsten i lönegrad Eo 28 å barnavårdsavdelningen utbytas mot en byråchefstjänst i lönegrad A 30.

Styrelsen föreslår ytterligare, att personalorganisationen inom den nya barnavårdsbyrån skall på visst sätt förstärkas, bland annat med en förste byråsekreterare i lönegrad A 26, och anför härom följande.

Å de avdelningar som skulle ingå i barnavårdsbyrån har behovet av kvalificerad sekreterarhjälp gjort sig alltmer gällande. I och med arbetsuppgifternas ökning med bland annat tillsynen över barnbidragen finner styrelsen erforderligt, att sådan hjälp ställes till byråns förfogande. Styrelsen föreslår därför, att å barnavårdsbyrån inrättas en tjänst som förste byråsekreterare i lönegrad A 26. Denne befattningshavare skulle även bliva byråchefens ställföreträdare och under byråchefens tjänsteresor ha att svara för det löpande arbetet inom hela byrån. Hans arbete skulle alltså komma att motsvara det som åvilade den i lönegrad A 26 placerade assistenten hos fattigvårds- och barnavårdsinspektören, innan byrådirektörstjänsten å barnavårdsavdelningen inrättades. Sannolikt kommer behov att föreligga jämväl av ytterligare amanuenspersonal. I vilken grad detta kommer att ske är styrelsen ej nu beredd att närmare angiva.

Om styrelsen göres till högsta instans i besvärärenden rörande barnbidragen, kommer givetvis behov att uppstå av tjänstemän för föredragning av dessa besvärärenden. Det är självfallet omöjligt att nu kunna uttala sig om hur stor besvärshäufigheten kommer att bli. I varje fall torde det bli nödvändigt att anställa en byråsekreterare, vilken tills vidare torde böra placeras i lönegrad Eo 21. Styrelsen har härvid utgått från att länsstyrelserna göras till mellaninstans i dessa besvärärenden.

Sedan Kungl. Maj:t i propositionen den 11 april 1947 (nr 220) med förslag till lag om allmänna barnbidrag, m. m. förordat bland annat, att socialstyrelsen skall vara rådgivnings- och tillsynsmyndighet för barnbidragsverksamheten och central besvärinstans över länsstyrelserna i ärenden angående allmänna barnbidrag, har *socialstyrelsen* i skrivelse den 24 april 1947 hemställt om personalförstärkning med anledning härav. Med utgångspunkt från

framställningen i berörda yttrande den 19 februari 1947 att den nya barnavårdsbyrån skulle förstärkas med en förste byråsekreterare i A 26, en byråsekreterare i Eo 21 samt erforderlig amanuens- och biträdespersonal anför styrelsen i förevarande sammanhang huvudsakligen följande.

Denna förstärkning avsåg styrelsens verksamhet som tillsynsmyndighet och besvärsinstans i fråga om barnbidragen. Därvid utgick styrelsen från att bidragen skulle utbetalas centralt. I angivna proposition nr 220 föreslås emellertid, att bidragen skola utbetalas lokalt genom barnavårdsnämnderna. Styrelsens rådgivnings- och tillsynsverksamhet kommer vid bifall till detta förslag att avse även uppläggnings- och tillsynen över utbetalningsorganisationen och på grund härav att väsentligt öka i omfattning.

Av propositionen framgår, att redan nu åtgärder måste vidtagas för den föreslagna lagens genomförande. Som exempel härpå må nämnas meddelande av anvisningar till barnavårdsnämnderna om innebörden av barnbidragslagen med en närmare utformning av anmälningsförfarandet, råd angående utformandet av den lokala organisationen, uppläggande av erforderliga register m. m.

Dessa nya och viktiga arbetsuppgifter kunna icke utan personalförstärkning påläggas styrelsens redan nu mycket arbetstyngda barnavårdsavdelning. Styrelsen finner därför nödvändigt, att avdelningen omedelbart förstärkes med två tjänstemän med arvoden motsvarande löneförmånerna i respektive lönegrad Eo 24 och Eo 21, en amanuens i lönegrad Eo 18 och två biträden i lönegrad Ex 4. Kostnaderna härför under styrelsens icke-ordinariepost för innevarande budgetår, cirka 5 500 kronor, beräknas kunna rymmas inom ramen för tillgängliga medel.

Berörda personalförstärkning erfordras jämväl under budgetåret 1947/48. Härigenom ökas det belopp, vartill styrelsen i sitt den 19 augusti 1946 avgivna förslag till anslagsäskanden uppskattat medelsbehovet under anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal. I förevarande sammanhang redovisas ökningen, beräknad enligt nu gällande lönebestämmelser, sålunda

Arvode = Eo 24: 23 (inkl. tillägg)	11 717: 40
Eo 18: 17 (exkl. tillägg)	5 634: —
2 Ex 4: 1 (exkl. tillägg)	5 112: —
	<hr/>
	Summa kronor 22 463: 40

Behovet av tjänsten såsom byråsekreterare har, såsom tidigare angivits, tillika med en tjänst i lönegrad A 26 anmälts i annat sammanhang och kostnaderna härför redovisas därför icke i förevarande skrivelse.

Till en början torde jag få behandla frågan om socialstyrelsens personal för arbetsförmedlings- och utlänningsärenden, vilken personal överförts till statens arbetsmarknadskommission respektive statens utlänningskommission. Anställningsförhållandena för denna personal påverkas nämligen i hög grad av förslagen i propositionen den 25 april 1947, nr 239, angående inrättande av en arbetsmarknadsstyrelse samt förstatligande av den offentliga arbetsförmedlingen m. m. och propositionen denna dag angående anslag till statens utlänningskommission m. m. Det må anmärkas, att medel för avlöning av denna personal icke beräknats under socialstyrelsens avlöningsanslag för de senaste budgetåren.

Före-
draganden.

I förstnämnda proposition föreslås inrättande från och med den 1 januari 1948 av en arbetsmarknadsstyrelse. Härvid förutsättes, att de tjänstemän för arbetsförmedlingsärenden vilka överförts till arbetsmarknadskommissionen men innehava ordinarie eller extra ordinarie befattningar hos socialstyrelsen skola definitivt överflyttas till arbetsmarknadsstyrelsen och att befattningarna skola i den mån de äro ordinarie eller extra ordinarie i högre lönegrad än 21 avföras från socialstyrelsens personalförteckning. De tjänstemän beträffande vilka en sådan överflyttning skall ske utgöras av en byrådirektör (Eo 28), en byråinspektör (A 24), en byråsekreterare (Eo 21), en amanuens (Eo 17), en kansliskrivare (Eo 11), tillika innehavare av en ordinarie kanslibiträdetsjänst (A 7), ett kanslibitråde (Eo 7), tillika innehavare av en ordinarie kontorsbiträdetsjänst (A 4), samt tre kontorsbiträden (Eo 4).

Av de ordinarie och extra ordinarie befattningarna på socialstyrelsens stat äro följande avsedda för handläggning av utlänningsärenden:

- 1 tjänst som byråchef (A 30).
- 2 tjänster som förste byråsekreterare (Eo 24).
- 1 tjänst som byråinspektör (Eo 22).
- 3 tjänster som byråsekreterare (Eo 21).
- 1 tjänst som förste amanuens (Eo 18).
- 1 » » kansliskrivare (Eo 11), vars innehavare tillika är ordinarie kontorsbiträde (A 4).
- 8 tjänster som kanslibiträden (Eo 7) — av innehavarna av dessa tjänster äro två tillika ordinarie kontorsbiträden (A 4) och två ordinarie skrivbiträden (A 2).
- 1 tjänst som expeditionsvakt (A 6).
- 1 » » » (Eo 5).
- 1 » » kontorsbiträde (A 4).
- 19 tjänster som kontorsbiträde (Eo 4) — av innehavarna av dessa tjänster är en tillika ordinarie skrivbiträde (A 2).
- 38 tjänster som skrivbiträde (Eo 2).

Tjänsterna som byråchef och som byråinspektör äro vakanta. Innehavarna av övriga angivna tjänster äro överförda till utlänningskommissionen. I propositionen denna dag angående anslag till utlänningskommissionen m. m. har jag visserligen icke funnit mig kunna, i avbidan på en närmare angiven översyn av utlänningslagstiftningen, biträda ett av särskild utredningsman framlagt förslag om inrättande av ett permanent verk för utlänningsärenden men för att bereda tryggare anställningsförhållanden för personalen hos utlänningskommissionen förordat uppförande av extra ordinarie befattningar på kommissionens stat. Samtliga ifrågavarande tjänsteinnehavare i socialstyrelsen med undantag av den ordinarie expeditionsvakten och de ordinarie kontors- och skrivbiträdena komma härigenom att beredas befattningar i utlänningskommissionen som äro minst likvärdiga med dem de för närvarande inneha. Med hänsyn till det anförda och då sannolikheten talar för att ut-

länningsärendena icke komma att på nytt förläggas till socialstyrelsen, torde ifrågavarande personal böra den 1 juli 1947 definitivt överflyttas till utlänningskommissionen. I samband härmed bör från socialstyrelsens personalförteckning avföras en byråchefstjänst (A 30), två förste byråsekreterartjänster (Eo 24) och en byråinspektörstjänst (Eo 22). En tjänst som expeditivsvakt (A 6), fyra kontorsbiträdestjänster (A 4) och tre skrivbiträdestjänster (A 2) torde uppföras å övergångsstat för socialstyrelsen, då ordinarie tjänster icke böra inrättas vid utlänningskommissionen. Mot berörda anordning kan med hänsyn till det sist anförda invändas, att den relativt stora del av den extra ordinarie biträdespersonalen som, därest sagda personal den 1 juli 1947 kvarstått på socialstyrelsens stat, skulle med tillämpning av den reglerade befordringsgången ha erhållit ordinarie kontorsbiträdestjänst icke kommer i åtnjutande av denna förmån. Då emellertid lön och övriga med tjänsten förenade förmåner torde komma att från och med den 1 juli 1947 överensstämma beträffande ordinarie och häremot svarande extra ordinarie befattning, finner jag angivna olägenhet icke böra tilläggas sådan betydelse, att den bör förhindra en så fullständig utmönstring som möjligt från socialstyrelsen av befattningar för utlänningsärenden.

I berörda proposition nr 239/1947 föreslås, att de arbetsuppgifter som numera ankomma på socialstyrelsens arbetsmarknadsbyrå och härmed även byråns hela nuvarande personalorganisation skola vid inrättandet den 1 januari 1948 av arbetsmarknadsstyrelsen överflyttas till denna. Personalorganisationen består av följande befattningshavare, nämligen 1 byråchef (A 30), 1 byrådirektör (Eo 28), 1 förste byråsekreterare (A 24), 1 byråinspektör (Eo 24), 1 aktuarie (Eo 21), 1 revisor (Eo 21), 1 amanuens-biträdande revisor (Eo 18), 1 amanuens (Eo 15), 2 kanslibiträden (Eo 7), båda tillika innehavare av ordinarie kontorsbiträdestjänster (A 4), 2 kontorsbiträden (Eo 4) och 1 skrivbiträde (Ex 2). Ordinarie befattningar och extra ordinarie befattningar i högre lönegrad än 21 torde i samband med berörda överflyttning avföras från socialstyrelsens personalförteckning.

Vad härefter angår socialstyrelsens förslag om inrättande av en särskild barnavårdsbyrå för de nu inom socialvårdsbyrån handlagda ärendena angående barna- och familjevården vill jag erinra om att chefen för socialdepartementet vid två tidigare tillfällen (prop. nr 233/1945; 1946 års statsverksprop., V ht, p. 3) behandlat motsvarande förslag av styrelsen. I berörda statsverksproposition uttalade departementschefen, att omfattningen av de arbetsuppgifter som efter den då genomförda revisionen av barnavårdslagstiftningen ankomme på socialvårdsbyråns barnavårdsavdelning syntes i och för sig kunna motivera en förändring av avdelningen till en särskild byrå. Emellertid torde en sådan förändring enligt departementschefens mening böra förutsätta en någorlunda klar uppfattning om de jämkningar beträffande socialstyrelsens organisation vilka kunde föranledas av ståndpunkttagandet till de ytterligare förslag beträffande socialvårdens materiella inne-

håll som vore att vänta i en nära framtid. Då angivna förutsättning ännu icke föreläge och större praktiska olägenheter icke torde vara förbundna med dåvarande anordning för barnvårdsärendenas handläggning ansåg departementschefen sig icke vid berörda tillfälle böra framlägga förslag om en särskild barnvårdsbyrå.

Efter avlåtandet av 1946 års statsverksproposition har socialstyrelsens verksamhet i egenskap av centralmyndighet för fria barnresor och husmoderssemester väsentligt utvidgats (kungörelserna den 31 maj 1946, nr 233 och 234). Härmed förenade arbetsuppgifter ankomma i huvudsak på barnvårdsavdelningen. Vid bifall till förslagen därom i propositionen nr 220/1947 kommer socialstyrelsen vidare att bli rådgivnings- och tillsynsorgan samt central besvärinstans beträffande de allmänna barnbidragen. Då de härav föranledda arbetsuppgifterna torde bli av betydande storleksordning och komma att till allra största delen åvila barnvårdsavdelningen, finner jag i likhet med socialstyrelsen ofrånkomligt att förändra denna avdelning till en särskild byrå, benämnd barnvårdsbyrån. Till den nya byrån torde från socialvårdsbyrån böra överflyttas även mödrahjälsavdelningen och avdelningen för den halvöppna barnvården. Socialvårdsbyrån skulle härefter komma att bestå endast av fattigvårdsavdelningen och hemhjälsavdelningen. Såsom en konsekvens av förslaget om barnvårdsbyråns inrättande förordar jag, att byrådirektörstjänsten i lönegrad Eo 28 å socialvårdsbyrån utbytes mot en byråchefstjänst, vilken tills vidare torde böra placeras å extra ordinarie stat i lönegrad Eo 30. Efter omorganisationen torde chefen för socialvårdsbyrån böra vara statens inspektör för fattigvård och chefen för barnvårdsbyrån statens inspektör för barnvård. I tjänstebestämmelsen torde emellertid detta icke behöva särskilt utmärkas. Tjänstebestämmelsen för förste byråsekreteraren, tillika assistent hos statens inspektör för fattigvård och barnvård, torde böra förändras till enbart förste byråsekreterare.

Jag övergår härefter till att redogöra för mitt ställningstagande till socialstyrelsens förslag under de olika anslagsposterna, vilka av mig till en början beräknas enligt nu gällande avlöningsbestämmelser.

Vad först angår anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän finner jag mig icke nu kunna biträda styrelsens förslag om ordinarie sättnings av byråchefstjänsten å nykterhetsvårdsbyrån. — I anledning av styrelsens hemställan, att den å styrelsens bibliotek tjänstgörande kansliskrivaren (A 11) måtte placeras i lönegrad A 14 med tjänstebestämmelsen biblioteksassistent, vill jag erinra om att den av allmänna lönenämnden i dess utlåtande över styrelsens petita såsom önskvärd betecknade översynen beträffande åliggandena för befattningshavare vid verksamhetsbiblioteken numera igångsatts. I arvidan på resultatet av denna översyn torde ställning icke böra tagas till förevarande spörsmål.

I fråga om biträdespersonalen föreslår styrelsen dels att följande ordinarie tjänster skola, med hänsyn till svårighetsgrad och omfattning av de med

tjänsterna förenade arbetsuppgifterna, utbytas mot högre ordinarie tjänster, nämligen en kontoristtjänst (A 9) å nykterhetsvårdsbyrån mot en kansliskrivartjänst (A 11) samt två kanslibiträdestjänster (A 7) — den ena å lagbyrån och den andra å förlikningsmännaexpeditionen — mot kontoristtjänster (A 9), dels att en kontoristtjänst i lönegrad Eo 9 och tre kanslibiträdestjänster i lönegrad Eo 7 skola ordinariesättas i lönegrad A 9 samt att åtta kanslibiträdestjänster i lönegrad Eo 7 skola ordinariesättas i lönegrad A 7. Styrelsen motiverar sistnämnda förslag i huvudsak med rådande disproportion mellan ordinarie och icke-ordinarie befattningshavare i biträdesgrad hos styrelsen. Med anledning av förevarande förslag vill jag erinra, att allmän översyn rörande löneställningen för statsförvaltningens biträdespersonal i 7 och högre lönegrader för närvarande pågår. I avbidan på resultatet av denna översyn torde återhållsamhet böra iakttagas, när det gäller att vidtaga förändringar beträffande dessa personalkategorier. Med hänsyn till biträdesorganisationens omfattning hos socialstyrelsen — för närvarande uppgår antalet biträden med stadigvarande arbetsuppgifter till 114 — och det begränsade antalet högre ordinarie biträdestjänster hos styrelsen — antalet ordinarie befattningar som kansliskrivare, kontorist och kanslibitråde utgör för närvarande respektive 4, 2 och 7 — finner jag emellertid hinder icke böra möta att i viss mån biträda styrelsens förslag. Jag förordar sålunda, att åtta kanslibiträdestjänster överföras från extra ordinarie till ordinarie stat. Härav föranledd ökning av medelsbehovet under ifrågavarande anslagspost beräknas till 31 000 kronor.

I anledning av införande av reglerad befordringsgång för biträdespersonalen, vilken i hög grad kommer att utjämna berörda disproportion mellan ordinarie och icke-ordinarie biträdestjänster hos styrelsen, böra å personalförteckningen för styrelsen från och med den 1 juli 1947 upptagas 35 nya ordinarie kontorsbiträdesbefattningar (A 4). Av dessa befattningar skola två, vilkas innehavare tjänstgöra inom och erhålla sin avlöning från arbetsmarknadskommissionen, överflyttas till arbetsmarknadsstyrelsen vid dennas inrättande den 1 januari 1948. Upplýsning må, att jag under hand erfarit från socialstyrelsen, att den ordinarie skrivbiträdesbefattning (A 2) som återstår sedan tre sådana befattningar i enlighet med mitt i det föregående framlagda förslag uppförts på övergångsstat är vakant och alltså kan avföras från personalförteckningen. Då av de 33 nya ordinarie kontorsbiträdena, vilka tjänstgöra hos socialstyrelsen, 10 uppehålla högre extra ordinarie tjänster, skall under ifrågavarande anslagspost medel endast beräknas för återstående 23 ordinarie kontorsbiträden eller i runt tal 69 000 kronor.

Socialstyrelsen har vad angår ordinarie befattningshavare ytterligare föreslagit, att för den nya barnavårdsbyrån skall inrättas en förste byråsekreterartjänst i lönegrad A 26. Behovet av kvalificerad sekreterarhjälp vid handläggning inom socialstyrelsen av barnavårdsärenden av olika slag har under senare år gjort sig alltmera gällande och det torde komma att ytterligare skärpas i och med att styrelsen får olika funktioner inom barnbidragsverksamheten. Då

berörda behov icke synes kunna tillgodoses inom den nuvarande personalorganisationen och ifrågavarande sekreteraruppgifter synas komma att bli av betydande svårighetsgrad, förordar jag, att en tjänst som förste byråsekreterare i 26:e lönegraden inrättas för ändamålet. Denna tjänst torde emellertid tills vidare böra placeras på extra ordinarie stat.

Medelsbehovet under ifrågavarande anslagspost kommer för nästa budgetår att minskas dels med ett belopp av 11 000 kronor med hänsyn till föreslagen överflyttning den 1 januari 1948 av arbetsmarknadsbyråns personal från socialstyrelsen till arbetsmarknadsstyrelsen, dels med ett belopp av 6 000 kronor, därest — såsom jag i det följande förordar — innehavaren av befattningen som registrator och kassör (A 14) beredes arvodesanställning som kamrerare och vikarie icke förordnas å förstnämnda befattning.

Med utgångspunkt från det belopp varmed ordinarieposten är upptagen i gällande avlöningsstat, 315 000 kronor, bör posten alltså för nästa budgetår beräknas till $(315\ 000 + 31\ 000 + 69\ 000 - 11\ 000 - 6\ 000)$ 398 000 kronor.

I fråga om anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, föreslår socialstyrelsen, att delposten till ersättningar till sakkunniga personer å barnavårdens specialområden samt till arkitekt skall höjas från 8 200 till 9 000 kronor och anvisas förslagsvis. Med hänsyn till svårigheten att på förhand bedöma i vilken omfattning delposten skall behöva tagas i anspråk ett kommande budgetår förordar jag den anordningen, att Kungl. Maj:t skall äga vid behov medgiva överskridande av delposten. Någon höjning av denna torde icke nu böra ske. Då övriga delposter torde kunna upptagas med oförändrade belopp, föreslår jag, att anslagsposten även för nästa budgetår beräknas till 16 000 kronor.

Beträffande anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal behandlar jag till en början styrelsens förslag om inrättande av nya mera kvalificerade befattningar eller förändring av befintliga sådana befattningar.

Såsom framgår av vad jag i ämnet anfört i den tidigare berörda propositionen nr 239/1947 kan jag icke tillstyrka inrättandet å arbetsmarknadsbyrån av en byråsekreterartjänst i lönegrad Eo 21 men förordar, att medel för nästa budgetår beräknas för ytterligare en amanuens å byrån.

För den nya barnavårdsbyråns del föreslår socialstyrelsen, att för de ärenden rörande allmänna barnbidrag vilkas handläggning kommer att åvila socialstyrelsen i egenskap av rådgivnings- och tillsynsorgan samt central besvärsinstans en förste byråsekreterartjänst med arvode motsvarande nettolönen i lägsta löneklass av lönegraden Eo 24 och en byråsekreterartjänst i lönegrad Eo 21 skola inrättas, att den med arvode motsvarande nettolönen i lönegrad Eo 18, löneklass 17, förenade tjänsten som konsulent för halvöppen barnavård skall förändras till en befattning i lönegrad Eo 21, samt att den byråsekreterare med arvode motsvarande nettolönen i lägsta löneklass av lönegraden Eo 21, som jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 5 juli 1946 må under budgetåret 1946/47 finnas anställd hos socialstyrelsen för handläggning av

ärenden rörande fria barnresor och husmoderssemester men för vilken medel icke beräknats under ifrågavarande anslagspost, skall få finnas anställd även under nästa budgetår. Med hänsyn till den alltjämt fortgående mycket kraftiga utvecklingen av socialstyrelsens uppgifter i fråga om barna- och familjevården anser jag mig helt böra biträda ifrågavarande förslag.

Beträffande lagbyrån upplyser socialstyrelsen, att den fortgående kraftiga ökningen av kassarörelsen nödvändiggjort en anordning från och med den 1 juli 1946, som innebär, att innehavaren av tjänsten som registrator och kassör hos styrelsen (A 14) förordnats till kamrerare med arvode enligt löneklass 20 och att en befattning som kansliskrivare (registrator) med arvode enligt löneklass 11 inrättats, medan vikarie på registrators- och kassörstjänsten icke förordnats. Styrelsens förslag att denna anordning, för vilken medel icke beräknats under icke-ordinarieposten, skall bestå även under nästa budgetår, finner jag mig böra biträda.

Styrelsens förslag att personalorganisationen å skolbyrån skall förstärkas med en framstående pedagog med abnormpedagogisk skolning, placerad såsom byrådirektör i lönegrad Eo 28, innebär ett upprepande av ett förslag, vartill chefen för socialdepartementet i 1946 års statsverksproposition (V ht, p. 3) tidigare tagit ställning. Departementschefen uttalade härvid som sin uppfattning, att den föreslagna anordningen kunde bli till stort gagn för verksamheten vid ungdomsvårdsskolorna. Då emellertid förslagets praktiska detaljer icke syntes tillräckligt utredda och det kunde vara värdefullt att inhämta vissa erfarenheter innan en mera definitiv anordning vidtoges, förklarade departementschefen, att han övervägde att föreslå medelsanvisning i annan ordning för försöksverksamhet på området. Departementschefen ansåg sig sålunda icke kunna tillstyrka styrelsens då föreliggande hemställan om inrättande av en byrådirektörstjänst å skolbyrån. Socialstyrelsen har ännu icke inkommit med förslag till anordnande av berörda försöksverksamhet. Jag vill helt ansluta mig till departementschefens refererade uttalande i ämnet. — Socialstyrelsen föreslår beträffande skolbyrån ytterligare, att en amanuens-tjänst (Eo 16) skall utbytas mot en tjänst som byråsekreterare i lönegrad Eo 21. Härigenom skulle byråinspektören å skolbyrån, vilken är väl förtrogen med förhållandena vid ungdomsvårdsskolorna, kunna befrias från de tidskrävande personalärendena beträffande dessa skolor och i motsvarande mån kunna ägna uppmärksamhet åt utvidgning av centralupphandlingen och andra åtgärder ägnade att nedbringa kostnaderna för verksamheten vid skolorna. För egen del finner jag en sådan anordning ändamålsenlig och ur ekonomisk synpunkt väl motiverad och tillstyrker därför styrelsens förslag.

Beträffande de mera kvalificerade tjänsterna hos socialstyrelsen innebär alltså mitt förslag förändring av en byrådirektörstjänst i lönegrad Eo 28 till en byråchefstjänst i lönegrad Eo 30, inrättande å den nya barnavårdsbyrån av en befattning som förste byråsekreterare i lönegrad Eo 26 och en befattning som byråsekreterare i lönegrad Eo 21, förändring av en konsulenttjänst å samma byrå från befattning med arvode motsvarande nettolönen i lönegrad Eo 18, löneklass 17, till extra ordinarie befattning i lönegrad Eo 21, föränd-

ring av en amanuens tjänst i lönegrad Eo 16 å skolbyrån till en befattning som byråsekreterare i lönegrad Eo 21 samt beräkning av medel för en förste byråsekreterar- och en byråsekreterartjänst å barnavårdsbyrån med arvode motsvarande nettolönen i lägsta löneklass av lönegraden Eo 24 respektive Eo 21 och för en kamrerartjänst å lagbyrån med arvode motsvarande 20 löneklassen. Kostnaden härför under ifrågavarande anslagspost kan beräknas till 47 500 kronor.

Vad härefter angår socialstyrelsens förslag om utökning eller förändring av amanuens- och biträdestjänsterna hos styrelsen vill jag — under åberopande av vad jag i det föregående anfört beträffande en amanuens tjänst å arbetsmarknadsbyrån och en arvodestjänst som registrator å lagbyrån — såtillvida biträda förslagen, att jag förordar en uppräknig av icke-ordinarieposten med ett belopp av 40 000 kronor, motsvarande kostnaderna för fem amanuenser i lönegrad Ex 15, en registrator med arvode motsvarande 11 löneklassen, ett kanslibitråde i lönegrad Eo 7 och tre skrivbiträden i lönegrad Ex 2.

Den reglerade befordringsgången för amanuens- och biträdespersonal torde föranleda ytterligare kostnader under ifrågavarande anslagspost av cirka 20 000 kronor.

Medelsbehovet under anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal för budgetåret 1947/48 kan beräknas med utgångspunkt från det belopp varmed posten är upptagen i gällande avlöningsstat, 518 500 kronor. Härtill böra läggas förenämnda belopp av respektive 47 500, 40 000 och 20 000 kronor ävensom ett belopp av 4 000 kronor, utgörande den beräknade kostnadsökningen för löneklassuppflyttningar under nästa budgetår. Å andra sidan böra i anledning av förslaget om ordinariesättning av åtta extra ordinarie kanslibiträdets tjänster, ordinariesättningen av icke-ordinarie biträdespersonal till följd av den reglerade befordringsgången och överflyttning den 1 januari 1948 av arbetsmarknadsbyråns personal från socialstyrelsen till arbetsmarknadsstyrelsen frändragas belopp av respektive 29 000, 66 000 och 31 000 kronor. Anslagsposten bör alltså för nästa budgetår upptagas till $(518\,500 + 47\,500 + 40\,000 + 20\,000 + 4\,000 - 29\,000 - 66\,000 - 31\,000)$ 504 000 kronor.

Utgifterna för rörligt tillägg torde kunna beräknas till 107 000 kronor.

Det sammanlagda medelsbehovet kan alltså med tillämpning av nu gällande avlöningsbestämmelser uppskattas till $(398\,000 + 16\,000 + 504\,000 + 107\,000)$ 1 025 000 kronor.

Med hänsyn till den allmänna löneregleringen torde anslagsposterna böra upptagas till följande belopp, nämligen posten till avlöningar till ordinarie tjänstemän till 574 000 kronor, posten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, oförändrat till 16 000 kronor, posten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal till 780 000 kronor och posten till rörligt tillägg till 80 000 kronor. Avlöningsanslaget i sin helhet kommer alltså att för nästa budgetår uppgå till 1 450 000 kronor.

Jag torde slutligen få presentera följande förteckning beträffande ordinarie och högre extra ordinarie tjänster, vilka vid bifall till mina i det föregående

framlagda förslag skola från och med den 1 juli 1947 finnas inrättade vid socialstyrelsen (härvid bortses från de tjänster i lönegrad Eo 21 vilka tillkomma på grund av den reglerade befordringsgången för amanuenspersonal):

Befattning.	Tjänstemän a ordinarie stat.	Lönegrad.
1 generaldirektör		C 12
4 byråchefer		A 30
2 förste aktuarier		A 26
2 förste byråsekreterare		A 26
2 byråinspektörer ¹		A 24
2 förste aktuarier		A 24
3 förste byråsekreterare		A 24
4 aktuarier		A 21
1 byråsekreterare		A 21
1 registrator och kassör		A 14
4 kansliskrivare		A 11
2 kontorister		A 9
1 förste expeditionsvakt		A 7
15 kanslibiträden		A 7
2 expeditionsvakter		A 5
54 kontorsbiträden		A 4
Tjänstemän å övergångsstat.		
1 skyddshemsinspektör		A 27
1 förste byråsekreterare		A 26
1 expeditionsvakt		A 6
4 kontorsbiträden		A 4
3 skrivbiträden		A 2
Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än 20.		
4 byråchefer		Eo 30
2 byrådirektörer		Eo 28
1 förste byråsekreterare		Eo 26
1 byråinspektör		Eo 24
1 byråinspektör		Eo 22
1 aktuarie		Eo 21
2 byråinspektörer		Eo 21
5 byråsekreterare		Eo 21
1 hemhjälpkonsulent		Eo 21
1 konsulent för halvöppen barnavård		Eo 21
1 revisor		Eo 21

Av dessa befattningshavare komma vid inrättande den 1 januari 1948 av arbetsmarknadsstyrelsen att till denna överföras:

¹ En av dessa tjänster må icke besättas så länge förste byråsekreteraren å övergångsstat kvarstår i tjänst.

1 byråchef	A 30
1 byråinspektör	A 24
1 förste byråsekreterare	A 24
1 kanslibiträde	A 7
5 kontorsbiträden	A 4
2 byrådirektörer	Eo 28
1 byråinspektör	Eo 24
1 aktuarie	Eo 21
1 byråsekreterare	Eo 21
1 revisor	Eo 21

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att fastställa personalförteckning för socialstyrelsen i enlighet med i det föregående framlagda förslag;

dels godkänna följande avlöningsstat för socialstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	574 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	»	16 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	780 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	80 000
<u>Summa förslagsanslag</u>		kronor 1 450 000;

dels ock under V huvudtiteln till *Socialstyrelsen: Avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 1 450 000.

2:o) Socialstyrelsen: Omkostnader, *förslagsanslag*.

Budgetår	Anslag	Nettoutgifter
1945/46	175 000	277 689
1946/47	215 000	—
1947/48 (<i>förslag</i>)	240 000	—

För anslagets användning har Kungl. Maj:t den 31 maj 1946 fastställt följande stat:

Omkostnadsstat.

Utgifter.

1. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i>	kronor	9 000
2. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	»	30 000
3. Expenser, <i>förslagsvis</i>	»	138 000
4. Publikationstryck, <i>förslagsvis</i>	»	48 000
		<hr/>
	Summa kronor	225 000

Särskilda uppbördsmedel.

Inkomst av försålda publikationer, <i>förslagsvis</i>	kronor	10 000
		<hr/>
	Nettoutgift kronor	215 000

I skrivelse den 19 augusti 1946 har *socialstyrelsen* framlagt förslag rörande medelsbehovet för ifrågavarande ändamål under nästa budgetår.

Kostnaderna för sjukvård m. m., vilka för budgetåret 1945/46 uppgått till nära 14 000 kronor, beräknas av styrelsen för nästa budgetår till 11 000 kronor.

Vad angår det för reseersättningar erforderliga beloppet anför styrelsen i huvudsak följande.

Utgifterna för reseersättningar uppgingo under budgetåret 1945/46 till nära 50 500 kronor, varav 5 500 kronor avsågo inspektion av utländska barn. Styrelsen räknar med att denna inspektion skall vara avvecklad före ingången av nästa budgetår. Med hänsyn till angivna förhållanden och till den utgiftsökning under ifrågavarande anslagspost som måste bli en följd av att till styrelsen knutits ytterligare en byråinspektör för barnvårdsärenden beräknar styrelsen resekostnaderna för budgetåret 1947/48 till 47 500 kronor. Härutöver böra medel beräknas för ett särskilt ändamål.

Styrelsen anlitar nämligen vid tillsynen av sommarkoloniverksamheten biträde av tjänsteläkare. Dessa läkares resor för sådan tillsyn ha till och med utgången av budgetåret 1945/46 bekostats av medicinalstyrelsen. Från och med innevarande budgetår skola emellertid, enligt överenskommelse mellan medicinalstyrelsen och socialstyrelsen, dessa kostnader åvila socialstyrelsen. Det belopp till vilket dessa ersättningar komma att uppgå kan ännu ej med bestämdhet angivas. I mitten av augusti 1946 hade räkningar avseende ett sammanlagt belopp av cirka 1 250 kronor inkommit för utbetalning. Det beräknas, att ytterligare minst samma belopp skall erfordras under budgetåret. Vid sådant förhållande beräknar styrelsen förevarande anslagsbehov till 2 500 kronor för budgetåret 1947/48.

Med hänsyn till vad sålunda anförts har styrelsen uppskattat anslagsbehovet för reseersättningar till sammanlagt 50 000 kronor.

Av det för innevarande budgetår beräknade beloppet till expenser ha 11 500 kronor avsetts för bränsle, lyse och vatten samt 126 500 kronor för övriga expenser.

Styrelsen anför, att utgifterna för bränsle, lyse och vatten under budgetåret 1945/46 uppgått till cirka 13 800 kronor och att motsvarande utgifter för nästa budgetår syntes böra uppskattas till 14 000 kronor.

Beträffande utgifterna för övriga expenser beräknar styrelsen desamma med visst hänsynstagande till belastningssiffran för budgetåret 1945/46, vil-

ken utgjort 146 100 kronor. Styrelsen uppskattar det under nästa budgetår för övriga expenser erforderliga beloppet till 139 500 kronor. Härav hänföra sig 21 000 kronor till renhållning och städning, 41 000 kronor till skrivmaterialier, papper, blanketter och dylikt, 33 000 kronor till telegram, telefon och annonsering, 37 000 kronor till inköp och underhåll av möbler, skriv- och räknemaskiner m. fl. inventarier samt 7 500 kronor till bokinköp, bindning av handlingar och böcker m. fl. ändamål.

För expenser skulle enligt styrelsens förslag alltså erfordras (14 000 + 139 500) 153 500 kronor.

I fråga om posten till publikationstryck, varå belastningen för budgetåret 1945/46 utgjort 61 100 kronor, anför styrelsen, att årskostnaderna för utgivning av styrelsens publikationer normalt uppginge beträffande Sociala meddelanden och Råd och anvisningar i socialvårdsfrågor till 45 000 kronor samt beträffande övriga publikationer till 10 000 kronor. Med hänsyn härtill hemställer styrelsen, att ifrågavarande anslagspost måtte för nästa budgetår upptagas till 55 000 kronor.

De särskilda uppbördsmedlen beräknar styrelsen till oförändrat belopp, 10 000 kronor.

Omkostnadsanslaget i dess helhet har alltså av styrelsen beräknats till (11 000 + 50 000 + 153 500 + 55 000 — 10 000) 259 500 kronor.

I utlåtande över socialstyrelsens framställning har *statskontoret* anfört, att anslagsposten till reseersättningar borde kunna begränsas till lägre belopp än 50 000 kronor och att framställningen i övrigt icke givit statskontoret anledning till erinran.

Före-
draganden.

Enligt vad jag under hand inhämtat från socialstyrelsen hänför sig det relativt stora överskridandet under budgetåret 1945/46 av anslagsposten till sjukvård m. m. huvudsakligen till personal som anställts för en tidsbegränsad arbetsuppgift, nämligen den allmänna bostadsräkningen. Då tillräcklig anledning till uppräknig av anslagsposten enligt min mening icke föreligger, torde den även för nästa budgetår få upptagas med 9 000 kronor.

Av de olika omkostnadsposterna torde främst posten till reseersättningar komma att i reducerande riktning påverkas av den föreslagna överflyttningen den 1 januari 1948 av arbetsmarknadsbyråns personal från socialstyrelsen till arbetsmarknadsstyrelsen. Med hänsyn till medelsåtgången under budgetåret 1945/46 finner jag ändock erforderligt, att posten för nästa budgetår höjes med 10 000 kronor till 40 000 kronor. Jag vill emellertid i detta sammanhang framhålla angelägenheten av att en reseverksamhet av den betydande omfattning, som ett effektivt fullgörande av vissa av socialstyrelsens arbetsuppgifter förutsätter, noggrant planeras i avsikt bland annat att i möjlig mån nedbringa kostnaderna.

Utgifterna för bränsle, lyse och vatten beräknar jag till oförändrat belopp, 11 500 kronor. Vad styrelsen anfört rörande medelsbehovet för övriga expenser synes påkalla en höjning av den härför avsedda delposten med 10 000 kronor till 136 500 kronor. De sammanlagda utgifterna för expenser beräknar jag alltså till 148 000 kronor.

Posten till publikationstryck torde med biträdande i huvudsak av styrelsens förslag böra höjas till 53 000 kronor.

Mot styrelsens beräkning av de särskilda uppbördsmedlen har jag intet att erinra.

Styrelsens omkostnader för nästa budgetår torde alltså kunna beräknas enligt följande uppställning:

Utgifter.

1. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i>	kronor	9 000
2. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	»	40 000
3. Expenser, <i>förslagsvis</i>	»	148 000
4. Publikationstryck, <i>förslagsvis</i>	»	53 000
Summa kronor		250 000

Särskilda uppbördsmedel.

Inkomst av försålda publikationer, <i>förslagsvis</i>	kronor	10 000
Nettoutgift kronor		240 000

Under åberopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att under V huvudtiteln till *Socialstyrelsen: Omkostnader för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av ... kronor 240 000.*

Med bifall till vad föredragande statsrådet sålunda under punkterna 1:o) och 2:o) med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:
M. Silfverstolpe.